



TEATTERIKORKEAKOULU
TEATERHÖGSKOLAN

TEATTERIKORKEAKOULUN
VUOSIKERTOMUS
2012







TEATTERIKORKEAKOULUN VUOSIKERTOMUS 2012



Johdon katsaus

Paula Tuovinen, rehtori
SIVUT 4–7

Opiskelu

Linkittymisen ja
verkostoitumisen vuosi

C *Etiäinen - hahmotelmia
tuntemattomasta*

C *Työpajat Senegalissa
ja Mosambikissa*

SIVUT 8–13



Tutkimus ja tutkijankoulutus

Varustautumista väitösten tulvaan

C *TAhTO edistää taiteellista tutkimusta*
SIVUT 14–17

Henkilöstö

Valmistautumista tulevaan

SIVUT 18–19

Esitykset

Kun esitystapahtuma murtui

C *Teos vallankäytöstä ja
valloittamisesta*

C *Kuusiosainen tapahtumasarja*

SIVUT 20–23



Ylioppilaskunta

Askeleita kohti uutta ylioppilaskuntaa
SIVUT 24–26

Sidosryhmät

Huipennuksena hilpeät hautajaiset

C *Hanke taidekirjoittamisesta*
SIVUT 27–31

Taideyliopisto

SIVU 32

Organisaatiokaavio

SIVU 33

Tähtäin Taideyliopistossa

TEATTERIKORKEAKOULUN
TAVOITEOHJELMA

ARVOT

*Yhteisöllisyys
Luottamus
Ruumiillisuus*



VISIO

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu on peloton taiteen uudistaja ja moniarvoinen esittävien taiteiden koulutuksen ja taiteellisen tutkimuksen eurooppalainen edelläkävijä.

TOIMINTA-AJATUS

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu vastaa esittävien taiteiden ylimmästä opetuksesta ja tutkimuksesta sekä vahvistaa taiteen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Teatterikorkeakoulu raivaa tilaa dynaamiselle kiistalle ja rakentavalle yhteistyölle.

LUVUT

Perustutkinto-opiskelijoita	311
Jatkotutkinto-opiskelijoita	50
Henkilötyövuosia	156
Ensi-iltoja	27

” Panostukset
jatkokoulutukseen ja
tutkimukseen tulevat
näkymään erityisesti
vuonna 2013, jolloin
tohtoreita odotetaan
valmistuvan jopa 10.



Johdon katsaus 2012

Paula Tuovinen, rehtori

Vuonna 2012 Teatterikorkeakoulussa valmistauduttiin Taideyliopiston syntymiseen vauhdilla, sillä aikaa oli käytännössä vain vuosi. Keväällä Teatterikorkeakoulun johto aloitti Taideyliopiston strategiaperustan valmistelun yhdessä Kuvataideakatemia ja Sibelius-Akatemian rehtoreiden ja vararehtoreiden kanssa. Työ sujui erittäin hyvässä hengessä ja yhteisiä tavoitteita löytyi kuudelle eri osa-alueelle.

Taideyliopisto-projektin johtoryhmä koostui rehtoreista, hallitusten puheenjohtajista ja hallintojohtajista. Valmistelu sujui pääpiirteissään hyvin, mutta hankaustakin oli havaittavissa.

Taideyliopistoa valmisteltiin myös projektijohtaja Seppo Määtän johdolla laajasti työryhmissä, joita

oli yhteensä lähes 20. Halukkuutta Taideyliopiston rakentamiseen löytyi yllättävän paljon. Syksyllä valittiin hallitus ja rehtori, valmisteltiin osallistavasti Taideyliopiston ilmettä sekä järjestettiin yhteisöllisiä tapahtumia ja sisältöpilotteja. Syksyn aikana eri toimielinten välillä syntyi myös työnjaollista ja viestinnällistä epäselvyyttä, joka aiheutti jonkin verran huolta akatemoissa.

Teatterikorkeakoulussa valmisteltiin yhtä matkaa Taideyliopiston strategiaperustan kanssa omaa strategiaa. Lähtökohtana oli se, että strategia tähtää Taideyliopiston syntymiseen ja muuttuu myöhemmin akatemiataason tavoiteohjelmaksi. Teatterikorkeakoulun ydintoimintaan valmistelu ei merkittävästi vaikut-

tanut, vaan opetus ja opiskelu sujuivat entiseen malliin.

Valtion myöntämä perusrahoitus Teatterikorkeakoulun toimintaan vuodelle 2012 oli noin 14 miljoonaa euroa. Keväällä taideyliopistot neuvottelivat yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa kauden 2013–2016 rahoituksesta Taideyliopistolle. Neuvottelut koskivat erityisesti strategista rahoitusosuutta. Taideyliopistolle myönnettiin perusrahoituksen strategisena eränä vuodelle 2013 16 miljoonaa, 2014 15,5 miljoonaa, 2015 19,5 miljoonaa ja 2016 23,5 miljoonaa euroa. Muut perusrahoituksen erät ovat laskennallisia eriä ja vaihtuvat vuosittaisten tulosten mukaan.

■ KUSTANNUKSET (1000 EUROA)

	2010	2011	2012
Koulutus	10 027	9 448	9 841
Tutkimus	1 868	1 898	2 477
Taiteellinen toiminta	72	143	151
Yhteiskunnalliset palvelut	1 824	2 124	571
Yhteensä	13 791	13 613	13 040

■ KOKONAISMENOT JA RAHOITUS (1 000 EUROA)

Kokonaismenot	2010	2011	2012	%
Palkkaukset	7 858	7 837	8 291	57 %
Matkustusmenot	267	319	404	3 %
Aineet ja tarvikkeet	262	318	289	2 %
Vuokrat	3 268	3 285	3 006	21 %
Ulkopuoliset palvelut	1 831	1 631	1 945	13 %
Investoinnit	69	173	379	3 %
Apurahat ja muut menot	236	226	220	1 %
Menot yhteensä	13 791	13 789	14 534	100 %

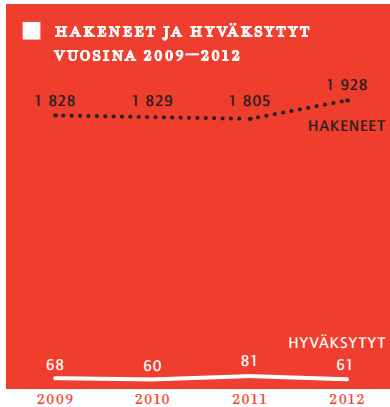
Rahoitus	2010	2011	2012	%
Opetusministeriön rahoitus	12 042	12 856	13 334	92 %
Muu rahoitus	1 603	1 182	1 225	8 %
Rahoitus yhteensä	13 645	14 038	14 559	100 %

■ KANSAINVÄLISYYS

Opiskelijat	2010	2011	2012
Lähteneet, yli 1 viikko	29	12	49
Lähteneet, yli 3kk	10	8	11
Saapuneet, yli 1 viikko	17	10	21
Saapuneet, yli 3kk	11	8	6

Henkilökunta (opetus- ja tutkimustehtävät)	2010	2011	2012
Lähteneet, yli 1 vko	11	32	24
Lähteneet, yli 3kk	2	1	0
Opettaja-, tutkijavierailut ulkomaisista korkeakouluista, yli 1 vko	12	5	18
Muut vieraat (opettajat, taiteilijat), yli 1 vko	14	15	22

Ulkomaiset tutkinto-opiskelijat	2010	2011	2012
Kirjoilla	15	18	12



TeaKista valmistui vuonna 2012 yksi tohtori. Panostukset jatkokoulutukseen ja tutkimukseen tulevat näymään erityisesti vuonna 2013, jolloin tohtoreita odotetaan valmistuvan jopa 10. Teatterikorkeakoulussa käynnistyi myös taideyliopistojen yhteinen taiteellisen tutkimuksen tohtoriohjelma, TAHTO, Suomen Akatemian rahoituksella. Teatterikorkeakoulu sai merkittävän yksityisen lahjoituksen, jonka avulla käynnistettiin taidekirjoittamisen hanke.

Pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin Svenska kulturfondenin tuella.

Perustutkintokoulutus sujui edelleen hyvin ja opiskelijat ovat rehtorin kyselyn mukaan tyytyväisiä opetuksen ja palveluiden tasoon. Teatterikorkeakoulun houkuttelevuus oli edelleen erinomainen – vain 3,2% hakijoista hyväksyttiin opiskelijaksi. Maistereita valmistui 65, joista suurin osa alle seitsemässä vuodessa. Läpäisy on esimerkillistä. Esitystoiminta on edelleen laajaa, vuonna 2012 esityksiä oli yhteensä 197 sekä Teatterikorkeakoulun omissa tiloissa että myös taidekentällä tehden perustoiminnan näkyväksi kansalaisille.

Teatterikorkeakoulun Live Art and Performance Studies -maisteriohjelman professoriksi valittiin Ray Langenbach ja näyttelijäntyön koulutusohjelman professoriksi Hannu-Pekka Björkman. Molemmat astuvat virkaansa vuonna 2013.

Kansainvälistymistä edistettiin monin eri tavoin. Esimerkiksi NOD-koulutusohjelmat aloittivat

Die Stückeschreiben -hankkeen Enrico Stoltzenbergin johdolla ja taiteellisen lastenteatterihankkeen tukholmalaisen Unga Klara -teatterin kanssa. Tanssitaiteen laitos aloitti Kinesis-julkaisusarjan kääntämällä kaksi merkittävää kansainvälistä alan julkaisua suomeksi. Koreografian koulutusohjelma järjesti Teatterikorkeakoulussa laajan Erasmus Intensive Programme -jakson viiden eurooppalaisen partnerikoulun kanssa.

Kotimaista yhteistyötä tiivistettiin paitsi Kuvataideakatemian ja Sibelius-Akatemian myös entisestä enemmän Aalto ARTS:n kanssa.

Teatterikorkeakoulun elinkeino-toiminta eli teatteritekniset palvelut ja osa koulutuspalveluista päätettiin monen vuoden pohdinnan jälkeen yhtiöittää Kokos Oy:ksi. Yhtiön toimitusjohtajana aloitti Juha Saapunki. Hanketoiminta jäi Teatterikorkeakouluun, kun vanha Kokos-palvelut -tiimi siirtyi osaksi esittävien taiteiden tutkimuskeskusta. ■


 OPISKELU

Linkittymisen ja verkostoitumisen vuosi

Kun edellisvuonna opintojen rakennetta ja kulkua oli kehitetty panostamalla opintojen alkuvaiheen eli valintaprosessiin, kiinnittyi huomio vuonna 2012 toiseen päähän. Teatterikorkeakoulussa havahduttiin opintojen venymiseen maisterivaiheessa.

Valmistumista tavoiteaikataulussa on pidetty tärkeänä ja viivästymisen syitä haluttiin selvittää. Selvitykseen valittiin kaikki keväällä 2012 kirjoilla läsnä tai poissa olevina olleet maiste-

rivaiheen opiskelijat, joiden tutkinnot eivät olleet syystä tai toisesta valmistuneet tavoiteajoissa. Kysely toteutettiin sähköisellä verkkolomakkeella.

Maisterivaiheen opiskelijoille suunnatun kyselyn tavoitteena oli selvittää, mitkä ovat maisterivaiheen opiskelijoiden näkemyksen mukaan ensisijaiset syyt heidän opintojensa viivästymiseen. Kyselyllä haluttiin saada selville myös mahdollisia opetuksen ja ohjauksen järjestämiseen liittyviä ongelmia ja se toteutet-

” Opiskelijat ovat kokonaisuudessaan tyytyväisiä opetukseen TeaKissa.

tiin yhteistyössä Helsingin yliopiston Yliopistopedagogiikan tutkimus- ja kehittämisyksikön kanssa.

Tuloksista selviää, että opiskelijat ovat kokonaisuudessaan tyytyväisiä opetukseen ja opetusjärjestelyihin TeaKissa ja opinnot etenevät yleensä hyvin. Opintojaksojen sisällöt koettiin kiinnostaviksi ja vastaajat olivat nauttineet opiskelusta. Opintoja olivat eniten edistäneet opiskelijoiden oma kiinnostus ja innostus opintoihin, opetuksen mielenkiintoisuus

sekä opiskelijan oma-aloitteisuus ja ahkeruus.

Eniten kritiikkiä saivat opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet opintojaksojen sisältöihin ja palautteen saaminen opettajilta. Vastausten perusteella opiskelijat toivoivat voivansa vaikuttaa enemmän opintojaksojen sisältöihin.

Opintoja maisterivaiheessa hidastaviksi seikoiksi nousi kolmen kärki: työssäkäynti, keskittymisongelmat sekä ohjauksen ja opinnäyteohjauksen puutteet. Erityisesti maisteriohjelmissä valmistuminen kahden vuoden tavoiteajassa näyttää edellyttävän täysipäiväistä opiskelua ja ohjelmien seuraamista. Niistä poikkeaminen synnyttää aikatauluongelmia ja vaikeuksia korvaavien suoritusten tekemisessä.

Luonnollisesti Taideyliopiston lähestyminen heijastui kaikkeen opintojen suunnitteluun. Kuvataideakatemia ja Sibelius-Akatemia kanssa madallettiin raja-aitoja ja käynnistettiin opiskelijoiden liik-

kumista akatemioiden välillä. Tuleva yhteiselo vaati runsaasti tiedottamista ja markkinointia.

Väyliä vahvistettiin ja vakiinnutettiin myös perinteisen yhteistyökumppanin suuntaan. Teatterikorkeakoulun ja Aalto-yliopiston elokuvataiteen ja lavastustaiteen laitoksen yhteistyö on ollut perinteisesti läheistä ja perustunut henkilösuhteille. Vuonna 2012 se saatettiin muodollisemmalle tasolle TeaKin ja Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun (Aalto ARTS) puitesopimuksella.

Sopimus mahdollisti yhteistyön ulottumisen syvemmälle pitemmän aikavälin opetussuunnitteluun. Yhteisellä alustalla ja sen päällä rakentuvalle ”taiteellis-akateemisella verkostolla” selkiytettiin opintojen suorittamista ja hyväksymistä – unohtamatta rahan liikkumista.

Vuosi 2012 olikin Teatterikorkeakoululle linkittymisen ja verkostoitumisen vuosi niin yliopistomaailmaan,



teatteri- ja tanssikentälle kuin muuhun yhteiskuntaan, myös Suomen rajojen ulkopuolelle.

Yksi esimerkki rajojen ylittämisestä oli musiikkiteatteriteos, Uuden musiikkiteatterin (UMT) tuotanto Etiäinen.

Akateemisempaa yhteistyötä edusti TeaKin ja Kuvataideakatemia Asia-tutkimushankkeen huipentuminen avoimeen symposiumiin, *Shifting Dialogues – The Politics of Site, Locality & Context in Asian Performance and Visual Arts*, jonka teemana olivat Aasian taiteisiin liittyvät kulttuuriset ja poliittiset ilmiöt esitelmien ja esitysten kautta. Tanssitaiteen laitos puolestaan teki yhteistyötä Tampereen yliopiston Tutkivan teatterityön keskuksen kanssa, jonka kanssa järjestettiin *Virtual & Multimedial Performance Ecologies* symposium.

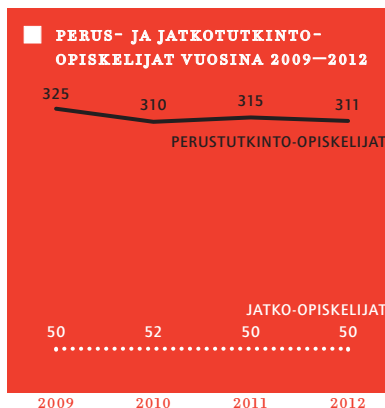
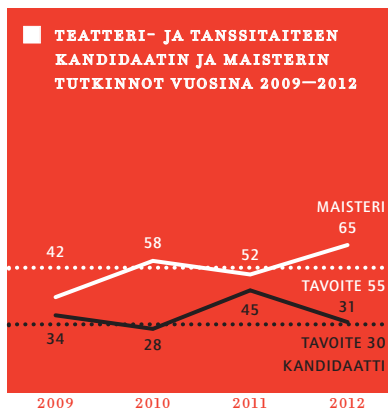
Yksi vuoden teemoista oli myös perus- ja jatkokoulutuksen jatkumon luontevoittaminen ja lomittuminen. Jatko-opiskelijat tekivät aiempaa

enemmän työtä perusopiskelijoiden kanssa osana tutkimustaan. Yhä enemmän opiskelijat sovelsivat opintojaan myös korkeakoulun ulkopuolella. Opinnäytteiden teko ja työelämäprojektit jalkauttivat opiskelijoita halki Suomen. Lisäksi dramaturgit järjestivät Kansallisteatterin ja Teksti-yhteisön kera Uuden draaman festivaalin. Edellisenä vuonna alkanut lasten ja nuortenteatterin hanke jatkui yhteistyönä mm. Helsingin Juhlaviikkojen kanssa.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta manifestoi käynnistetty yleisökontaktikurssi, jossa kumppanina oli Helsingin Diakonissalaitos. Kurssilla tutustuttiin Terveyttä kulttuurista -ajatteluun, pohdittiin teatterin yhteisöllisiä ulottuvuuksia ja tutkitiin yleisökontaktia laitossuhteissa. Kokonaisuus toteutti tavoitetta, jonka mukaan maisteritason taiteilijalta edellytetään alan hahmottamista osana yhteiskunnallista kontekstia. 12 opiskelijan kurssilla valmistamat kuusi esitystä lähtevät kiertueelle.

”Valo- ja äänisuunnittelijoiden kansainvälinen aktiivisuus oli perinteisen vilkasta ja vastavuoroista.

Kansainvälinen toiminta globalisoitui. Ruotsinkielinen näyttelijäntöytäntö laitos valmisti ruotsalaisen Institutet-ryhmän ohjaajan Anders Carlssonin kanssa *I only want you to love me; or Fascism will triumph!* -esityksen. Sen inspiraationa oli Rainer Werner Fassbinder – kirjoittajana, mediailmionä, yksityishenkilönä, rakastajana, näyttelijänä, poliittisena ajattelijana. Mukana olivat berliniläiset tanssija-koreografi Andriana Seecker ja dramaturgi



Christoph Wirth sekä säveltäjä Andreas Catjar.

Saksa oli keskiössä myös näyttelijöiden, ohjaajien ja dramaturgien Die Stückeschreibern -hankkeessa. 16 opiskelijaa osallistui Enrico Stolzenburgin johdolla kolmivaiheiseen työpajaan, ensimmäinen toteutettiin Berliinissä ja Sauenissa. Etsinnässä olivat eri tulokulmat esityksen tekemiseen.

Valo- ja äänisuunnittelijoiden kansainvälinen aktiivisuus oli

perinteisen vilkasta ja vastavuoroista. Laitoksen Rigging & Flying -kurssi toi alan huiput Bill Sapsiksen ja Dave Hearnin Suomeen. Tanssitaiteen laitos puolestaan viritti pohjoismaista yhteistyötä Svenska kulturfondenin apurahan turvin. Aivan uusi suunta oli Afrikka, johon yhteisen opetuksen keskus järjesti opintomatkat.

Julkaisujen osalta vuosi oli vilkas. Tanssitaiteen laitos käynnisti oman Kinesis-sarjansa, jossa ilmestyi kolme teosta. Niistä Susan Rethorstin

A Choreographic Mind – Autobiographical writings sai The New Yorker -lehdessä maininnan yhtenä vuoden merkittävimmistä ja parhaista kirjoista. ■

C

case

ETIÄINEN - HAHMOTELMIA TUNTEMATTOMASTA

Uuden musiikkiteatterin (UMT) tuotanto Etiäinen näytti suuntaa taideyliopisto-yhteistyölle. Voimansa yhdistivät Aalto ARTS:n elokuvataiteen ja lavastustaitteen laitos – ELO ja Mediakeskus Lume, Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen, jazzin ja kansanmusiikin osastot, Teatteri-korkeakoulun teatteritaiteen, tanssitaiteen ja valo- ja äänisuunnittelun laitokset sekä Metropolia-ammattikorkeakoulu. Mukana oli runsaat 70 opiskelijaa.

Uuteen tähtäävä työtapa saattoi lajityyppiin äärelle kaikki musiikkiteatterin tekijät ja tutki eri työprosessien ja tulokulmien vaikututusta. Samalla se kyseenalaisti musiikkiteatterin kliseitä ja lähestyi sitä tutkimalla ja avaamalla, rikkomalla ja myös toistamalla konventioita. Esityksessä rytmittyivät työryhmän säveltämä ja orkesterin soittama musiikki, liikkuva kuva, nauhalta tuleva ääni, näyttelijöiden ja tanssijoiden puhe, liike ja laulu sekä liikkuva valo. Pienryh-

missä valmistettu teos sisälsi kolme jaksoa, joissa käsiteltiin muistamista, kuolemaa ja unohtamista.

Korkeatasoisuudestaan kiitosta saanut produktio oli aiheensa oloinen. Muistaminen ja unohtaminen näkyivät toistoissa; musiikin teemat kertautuivat ja varioituivat, näytellyt kohtaukset palasivat tunnelmiltaan erilaisina, näyttelijät muiste-
livat, unohtivat vuorosanoja tai tilanteita.

Etiäinen jatkoi taidekorkeakoulujen vuoden 2011 musiikkiteatteria uudistavaa Vapautuspassio-produktiota. Kolmas yhteistyö on suunnitteilla. ■



case

TYÖPAJAT SENEGALISSA JA MOSAMBIKISSA

Strategiansa mukaisesti Teatterikorkeakoulu panosti kansainvälisyyteen, vuonna 2012 myös Afrikassa. Yhteisen opetuksen keskus järjesti mantereella kaksi kolmen viikon mittaista työpajaa, Mosambikissa ja Senegalissa. Senegalin työpaja rakentui RIAC-kulttuurikeskuksen (Reseau d'Insertion des Artistes, Artisans et Chômeurs) kanssa Sicap M'Baossa noin 30 kilometrin päässä Dakarista.

Mosambikin työpaja syntyi Maputossa sijaitsevan Universidade Eduardo Mondlane -yliopiston Escola de Comunicação e Artes (ECA) kanssa. TeaKilla on ollut yliopiston kanssa epävirallista yhteistyötä, minkä puitteissa ja yhdessä kulttuuriryhdistys Agoran kanssa on suunniteltu ja toteutettu näyttelijäntöön, ohjauksen ja käsikirjoittamisen koulutusohjelmat. Maputon yliopisto kuuluu CIMOn rahoit-

tamaan North-South-South -verkostoon, johon TeaK on liittymässä. Verkostoon kuuluu 24 suomalaista korkeakoulua ja 64 kumppanikorkeakoulua 22 maasta. Sibelius-Akatemia on yksi suomalaisista verkoston jäsenistä.

Ulkoministeriön ja Svenska kulturfondenin tukemiin matkoihin ja työpajoihin osallistui kahdeksan Teatterikorkeakoulun koulutusohjelmien opiskelijaa. Senegalissa vastaavana opettajana oli lehtori Ville Sandqvist ja Mosambikissa näyttelijä ja tutkija Idalotta Backman.

Teatterikorkea-lehdessä Marie Kajava kuvaili Senegalin kokemuksia näin: ”Työpajassamme meidät otettiin vastaan aina lämpimästi. Puhuimme paljon ja tutkimme suomalaisten ja senegalilaisten kulttuurien tapoja ja ajattelua – sekä ihan vaan erilaisten ihmisten ajattelua.

Leikimme ja teimme kohtausharjoituksia, lopuksi myös demon, joka koostui temaatteisesti kurssilla pyörittelemistämme kulttuurisia piirteitä ja tabuja käsittelevästä materiaalista. Syntyi kohtauksia ja kuvia, joissa välkkyi rakkautta, avioliittoa, luottamusta, häpeää, seksiä, valkonaamaisuutta, islamia ja kristinuskkoa, yksinäisyyttä ja yhteistä tilaa.”

Henriikka Himma summasi Mosambikin matkan seuraavasti: ”Vajaa kuukausi kului nopeammin kuin saattoi aavistaa. Edelleen se tuntuu sulamattomalta möykyltä, ihmeelliseltä ekskursiolta, jolle ei oikein ole vertailukohtaa. Jokainen meistä pyöri enemmän tai vähemmän turistin roolissa, omassa kulttuurisokissaan koettaen tajuta uutta maata, toisiamme ja taidetta. Ehkä on turha edes mainita, että kolme viikkoa Afrikan mantereeseen ja Mosambikin teatterille on melko vaatimaton aikamäärä. Mutta kaikesta päätellen jatkoa seuraa, näin toivon. On tärkeää, että Teatterikorkeakoulu jatkaa kurkotte-luaan lahden yli, koettaa napata kiinni siitä, mitä tuolla hieman toisaalla tapahtuu.” ■

TUTKIMUS JA
TUTKIJAN-
KOULUTUS

Varustautumista
väitösten tulvaan

Vuodelle 2012 oli odotettavissa väitöskirjojen tulva, sillä vanhan tutkintojärjestelmän mukaan opiskelien oli määrä saada vuoden aikana työnsä esitarkistukseen. Käytännön syistä aikataulua kuitenkin hieman venytettiin. Järjestely tarjosi aikaa valmistautua vuoden 2013 kymmenen väitöstutkimuksen rypypäeseen.

Kalenterivuoteen mahtui silti kolme loppuunsaatettua työtä tanssin ja valosuunnittelun aloilta.

Tanssipedagogi, tanssitaiteen maisteri Heli Kauppila pohti opettajuutensa eettistä perustaa ja avasi kehitysprosessiaan taidepedagogina tutkimuksessaan *Avoimena aukikiertoon: Opettajan näkökulma kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan baletinopetuksessa*.

Tanssitaiteen maisteri Hanna Pohjolan työssä *Toinen iho: Uransa loukkaantumiseen päättäneen nykytanssijan identiteetti* kolme uransa vammautumiseen päättäneitä tanssijaa kertoi muutoksesta, tanssijaidenteetin rakentamisesta

ja sen ylläpitämisestä. Kertomuksissa identiteetti näyttöytyi muuntuvana ja sosiaalisesti neuvoteltuna.

Tomi Humaliston *Toisin tehtyä, toisin nähtyä – esittävien taiteiden valosuunnittelusta muutosten äärellä* oli ensimmäinen väitös koulutusalueelta, joka alkoi Teatterikorkeakoulussa vuonna 1986. Neljästä esityksestä sekä kirjallisesta osasta koostuva työ tarkasteli vaihtoehtoisia valosuunnittelun tekemisen tapoja kartoittamalla vakiintuneita käytäntöjä ja niiden muutoksia.

Vuonna 2012 esittävien taiteiden tutkimuskeskuksen (Tutke) tohtori-koulutusohjelmassa oli kirjautuneena 49 jatko-opiskelijaa. Suuri määrä edellytti henkilökunnan vahvistamista. Leena Rouhiainen aloitti elokuussa taiteellisen tutkimuksen professorina Esa Kirkkopellon ohella. Keskus sai myös uuden tutkimuskoordinaattorin.

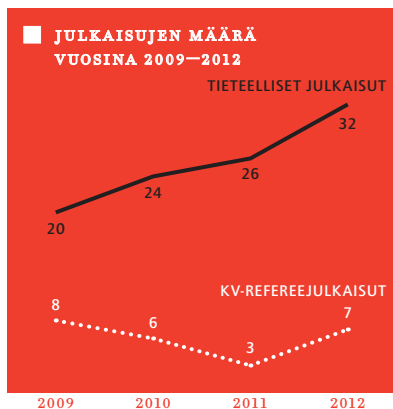
Edellisenä vuonna aloitettu valmistautuminen Taideyliopiston käynnistymiseen syveni ja tuotti



konkreettisempia muotoja ja aloitteita. Tällainen oli esimerkiksi ehdotus Post Doc -instituutista ja sen kylkeen rakennettavista tutkijaresidensseistä. Käytännön tasolle päästiin Suomen Akatemian rahoittamassa taiteellisen tutkimuksen tohtoriohjelmassa (TAhTO).

Muikin yhteistyö sekä kotimaassa että kansainvälisesti oli vilkasta.

Tanssihistorioitsija, professori Susan L. Fosterin (University of California Los Angeles) vierailu



toteutettiin Tanssiteatteri Zodiakin Sivuaskel-festivaalin kanssa. Niin ikään Yhdysvalloista (The School of the Art Institute of Chicago) saapuivat performanssitaiteilijat Lin Hixson ja Matthew Goulish, jotka pitivät jatko-opiskelijoille viikon workshopin. Lisäksi edellisenä vuonna ensimmäistä kertaa järjestetty kansainvälinen viikon kestävä Summer Academy sai jatkoa.

Saksalaista runoilijaa ja filosofia Friedrich Hölderliniä käsittelevä kansainvälinen seminaari pidettiin osana Figures of Touch -tutkimushanketta. Vuonna 2009 alkanut ja 2012 päättynyt hanke tarkasteli taiteen, ruumiillisuuden ja yhteiskunnan välisiä suhteita analysoimalla kosketuksen kulttuurisen aseman muutosta. Teatterikorkean ohella mukana olivat Taideteollinen korkeakoulu, Helsingin yliopiston estetiikan laitos ja Linköpingin yliopiston lääketieteen antropologian osasto.

” Tutkimusta edistettiin myös verkkomaailmassa.

Vuoteen kuului myös Teatterikorkeakoulussa pidetty Hollo-Instituutin symposium. Instituutti on taideyliopistojen pedagogisten laitosten yhteistyöstä syntynyt liittymä, joka edistää taiteiden pedagogista tutkimusta ja vahvistaa taidepedagogiikan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Tutkimusta edistettiin myös verkkomaailmassa. Ruukku, suomalainen nettipohjainen taiteellisen tutkimuksen julkaisu, lanseerattiin tutkimuspaperioiden haulla. Esikuvana Ruukulle on ollut kansainvälinen nettijulkaisu Journal of Artistic Research.

Samalla on viety eteenpäin väitöstutkimusten julkaisemista digitaalisesti. Vuodelle 2013 onkin luvassa kaksi pilottia. ■

C case

TAHTO EDISTÄÄ TAITEELLISTA TUTKIMUSTA

Vuonna 2012 käynnistyi Taideyliopiston (Teatterikorkeakoulu, Kuvataideakatemia, Sibelius-Akatemia) ja Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun TAHTO-ohjelma. Kyseessä on ensimmäinen taideyliopistojen välinen, pelkästään taiteelliseen tutkimukseen keskittynyt tohtorikoulutusohjelma. Lähtökohtina ovat taiteen käytännöt, taiteellinen ajattelu, havainto ja toiminta.

Ohjelmalla kehitetään taiteen alan yliopistojen tutkimuskulttuuria sekä vahvistetaan taiteellisen tutkimuksen asemaa ja yhteiskunnallista merkitystä. Jatko-opiskelijoille, tutkijoille, opettajille ja ohjaajille se on mahdollisuus kehittää tutkimuksen metodologiaa, käytänteitä ja teoreettisia perusteita. Samalla ohjelma on pilottihanke taideyliopistojen yhteistyölle opetuksessa ja tutkimuksessa.

Sisällöllisinä painopisteinä ovat taiteellisen tutkimuksen metodologia ja käytänteet; taide, aistisuus ja yhteiskunta sekä uusi taiteellinen toimijuus.

Mukana on eri taiteenaloilta yhdeksän tutkijakoulutettavaa, joista kolme Teatterikorkeakoulusta. Nelivuotinen tohtoriohjelma päättyi joulukuussa 2015.

Ensimmäinen toimintavuosi kului pitkälti aktivoitumisessa, käytäntöjen rakentamisessa ja opettelussa sekä kansainvälisten yhteyksien solmimisessa. Vuoteen kuului myös konferenssimatka Tukholmaan sekä kuusi seminaaria. ■



HENKILÖSTÖ

Valmistautumista tulevaan

Hallinto- ja tukipalveluiden henkilöstön osalta vuotta 2012 väreitti luonnollisesti valmistautuminen Taideyliopiston toiminnan käynnistymiseen.

Runsaasti aikaa ja energiaa oli käytettävä tulevista yhteisistä teknisistä asioista sopimiseen. Valmistelutyöryhmät työskentelivät 17 alueella, kuten opinto- ja taloushallinnossa, viestinnässä ja esitystoiminnan tuotantopalveluissa. Päällimmäisinä olivat palkkatietojärjestelmien,

talouden tietojärjestelmien sekä opintohallinnon tietojärjestelmien yhdenmukaistaminen. Projektit saatettiin onnistuneesti valmiiksi vuoden loppuun mennessä.

Työtä riitti myös puhtaasti Teatterikorkeakoulun sisäisissä asioissa.

Opiskelijaliikkuvuutta edistettiin pilottiprojektin avulla. Lisäksi valmistui korkeakoulun opiskelijoita ja henkilöstöä koskeva tasa-arvosuunnitelma, jolle saatiin myös tasa-arvovaltuutetun hyväksyntä.

Vuoden 2010 tapaan korkeakoulussa tehtiin jälleen koko henkilöstön kattanut työhyvinvointikysely. Kysymyksillä haettiin arvioita muun muassa omasta osaamisesta, motivaatiosta, jaksamisesta, esimiestyön laadusta sekä johtamisesta.

Vastausten keskiarvo asteikolla yhdestä viiteen oli 3,8. Edellisestä kyselystä oli mitattavissa nousua 0,2 prosenttiyksikköä. Tuloksellaan Teatterikorkeakoulu sijoittui työhyvinvointimittareilla koko yliopistosektorin keskiarvoa (3,6) korkeammalle tasolle.

Osaltaan hyvään tulokseen lienee vaikuttanut esimerkiksi Teatterikorkeakoulussa asemansa vakiinnuttanut niin sanottu varhaisen tuen malli. Tavoitteena on ollut mahdollisimman aikaisessa vaiheessa puuttua työyhteisössä tai yksittäisten työntekijöiden kohdalla ilmeneviin ongelmiin. Mallin hyödyntämiseen valmennettiin erityisesti uusia esimiehiä. Käytännön kokemukset mallista osoittautuivat hyödyllisiksi ja myönteisiksi. ■

” Vuoden 2010 tapaan korkeakoulussa tehtiin jälleen koko henkilöstön kattanut työhyvinvointikysely. [...] Vastausten keskiarvo asteikolla yhdestä viiteen oli 3,8.

■ HENKILÖTYÖVUODET

	2009	2010	2011	2012	NAISET 2012	MIEHET 2012
Opetushenkilökunta*	39	–	–	–	–	–
Opetus- ja tutkimushenkilökunta *)	–	45	45	48	53 %	47 %
Muu henkilökunta	89	83	82	81	59 %	41 %
Yhteensä (ilman tuntiopetusta)	128	128	127	129	57 %	43 %
Tuntiopettajat**	14	24	24	27	–	–
Kaikki yhteensä	142	152	151	156		

*) Vuodesta 2010 lähtien käytetään opetus- ja tutkimushenkilökunnan lukua opetushenkilökunnan luvun sijaan

**) Vuodesta 2010 lähtien tuntiopettajien henkilötyövuosien laskentatapa muuttui

ESITYKSET

Kun esitystapahtuma murtui

Ehkä sopivasti juuri Taideyliopiston syntymisen alla vuosi 2012 jää Teatterikorkeakoulun historiaan jaksona, jolloin esitystapahtuma etsi uusia muotoja. Opiskelijat halusivat kokeilla, mihin kaikkeen esittävästä taiteesta on ja mihin sitä voi käyttää. Enää ei riittänyt se, että perinteisellä tavalla rakennettu esitys tehdään näkyväksi valmiiksi pedatulle näyttämölle. Varsinkin maisterivaiheessa haluttiin nyt ei-valmista, ei-teatterillista tilaa, jossa yleisöstä – sille tarjotun

valinnanvapauden ansiosta – tulisi tapahtuman aktiivinen osapuoli. Ehkä voimakkaimmin esitystoimintansa profilia nosti tanssi- ja teatteripedagogiikan laitos (Peda).

Esityksen muodon rikkoutuminen merkitsi yleisösuhteen muuttumista. Ihmiset otettiin matkalle mukaan ja he saattoivat tehdä valintoja siitä, mitä he halusivat kokea ja nähdä. Valinnat vaikuttivat esitysten keston. Paikalle saapunut yleisö saatettiin kuljettaa linja-autolla katsomaan esiintyjän

kamppailulajin ottelua lähiön kunto-keskuksessa. Esitys oli ehkä työpajan seuraamista tai osallistumista meditaatioistuntoon. Tai yleisöä liikuteltiin tiloista toiseen, lavan alle tai parville. Lastenteatterissa katsojat otettiin kulisseihiin. Osa eräästä esityksestä oli vain kuuloaistin varassa, sillä yleisön silmät oli sidottu. Kuuden päivän periodissa jokaisen illan esitys saattoi olla erilainen. Esitys, mikä esitys? Sehän on keskustelua verkossa.

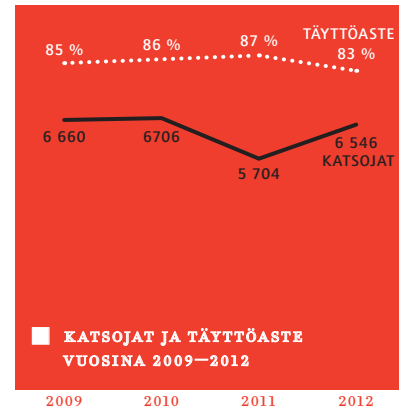
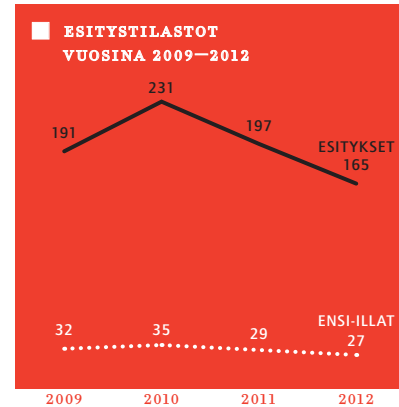
Opetusteatterilta murros vaatii uutta asennoitumista. Kun tuotantopäivät muuttuivat teknisistä asioista sopimisen sijaan kutsuiksi osaksi organismia, oli työ yhä enemmän tasapainoilla sekä ajattelutavan että aikataulujen osalta. Hieman kärjistäen opetusteatterin rooli liikahti toteuttajasta kohti esityksen osapuolta, yhdessä opiskelijoiden kanssa tekijäksi. Tämä edellytti entistä enemmän ajankäyttöä, mukanaoloa, avarakatseisuutta, halua mennä kohti jotain tuntematonta. Samalla oli huolehdittava, että kytkennät, ripustukset ja muut tekniset ja turvallisuusnäkökohdat olivat asianmukaisia.

Opetusteatteri joutui miettimään identiteettiään myös lähestyvän ulkoisen muutoksen kautta. Taideyliopisto-projektin vaatima kartoitus ja vertailu muiden taidekorkeakoulujen vastaaviin yksiköihin kirkastivat opetusteatterin ainutlaatuisia luonnetta ja asemaa myös kansainvälisesti. Toiseuden näkeminen

”Enää ei riittänyt se, että perinteisellä tavalla rakennettu esitys tehdään näkyväksi valmiiksi pedatulle näyttämölle.

auttoi oivaltamaan oman erityisyyden korkeakoulun sisällä olevana teatterina, jonka toiminnalle on keskeistä tekeminen yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Tästä tietoisuudesta oli hyvä edetä kohti Taideyliopistoa. ■



C

case

TEOS VALLANKÄYTÖSTÄ JA VALLOITTIMISESTA

Teatterikorkeakoulusta koreografiksi valmistuneen Jarkko Partasen taiteellinen opinnäyte Kommandobiisi aka Space invaders tutki vallankäytön muotoja arkisissa tilanteissa. Teoksen kohtaukset käsittelivät virkavaltaa ja auktoriteetteja sekä vakavasti että absurdiuden rajamailla.

Esitys tapahtui valvontakameroiden alla, jotka kohtauksesta riippuen joko turvasivat tai valvoivat esiintyjä ja yleisöä. Esitykset olivat kolmessa tilassa eri puolilla Helsinkiä. Tavanomaisista teatterinäytämöistä poikkeavat tilat mahdollistivat

esityksen rakentumisen yleisön ympärille ja keskelle. Näin kohtaukset määrittivät yleisön roolin joko vallankäytön sivusta-katsojiksi tai uhreiksi. Erityisesti työryhmä tutki panttivankitilannetta, rynnäköä ja tilan valtaamista sekä näiden ratkaisua sotilaallisten strategioiden ja toimintamallien avulla. Kommandobiisi vieraili myös Amsterdamin kansainvälisellä International Thetare School Festivalilla, joka on Euroopan suurin kiinnostavimpia oppilastyöitä esittelevä tapahtuma. ■





C case

KUUSIOSAINEN TAPAHTUMASARJA

Tanssi- ja teatteripedagogiikan laitoksen työryhmän esityssarja The School for unforced errors pohti kysymystä siitä, minkälaista tilaa luovalle oppimiselle olisi raivattava, jotta pedagogiset käytännöt tukisivat elinvoimaisuutta ja eroja tasa-päistymisen sijasta. Laitoksen opiskelijat ja opettajat valmistivat kuusiosaisen tapahtumasarjan, jonka lähtökohtana oli nykyoppijan suhde virheeseen ja kontrolliin. Aihetta lähestyttiin taiteellis-pedagogisten käytäntöjen kehittämisen näkökulmasta.

Tavoitteena oli luoda toimintakulttuuria ja praktiikoita, joissa olisi mahdollista kuulla sisäinen ääni, löytää osaamattomuuden onni ja nauttia suurten ja pienten asioiden yhtäaikaisesta läsnäolosta. Jokainen esitys, siis tapahtuma, oli erilainen. Tapahtumat oli otsikoitu seuraavasti: Sisäisten äänten kuuntelua – avoin harjoitus; Virhe-työpaja; Harjoittelematon esitys; Arjen praktiikat; No-can-do sekä Esitys, jota emme vielä tiedä. ■

YLIOPPILAS-
KUNTA

”Yhteydet
Teatterikorkeakoulun
hallintoon ja
henkilökuntaan
pysyivät hyvinä ja
mutkattomina.



Askeleita kohti uutta ylioppilaskuntaa

Jos aiemmin Teatterikorkeakoulun ylioppilaskunnan edunvalvontatyö oli pitkälti satunnaisiin epäkohtiin puuttumista ja virkistystoimintaa, niin vuonna 2012 toiminnassa oli uusi ote.

Työ alkoi oman pesän kunnostamisella ja profiilin nostolla. Vuoden aikana parannettiin erityisesti tiedotusta. TEYO:n hallitukseen nimettiin tiedottaja laatimaan kuukausitiedotteita, kokouspöytäkirjat asetettiin sähköisesti nähtäville ja TEYO:n internet-sivujen uudistaminen käynnistettiin. Sisäisen tiedotuksen parantamiseksi hallitus kokoontui viikoittaisille aamukahveille ja opiskelijoille järjestettiin aiempaa enemmän avoimia keskustelutilaisuuksia. Käyttöön otettiin myös sähköinen kalenteri, joka sisältää

ylioppilaskunnassa meneillään olevia prosesseja ja auttaa tilojen hallinnoinnissa.

Ylioppilaskuntamaksu nostettiin 90 euroon eli lähemmäksi muiden taideylioppilaskuntien tasoa. Sen turvin TEYO tarjosi aktiivisempaa edunvalvontatyötä. Vastuun kasautumista harvoille ja heidän uupumistaan työtaakan alle pyrittiin vähentämään. Aktivoitumista ja sitoutumista tehtäviin edisti ensimmäistä kertaa hallituksen jäsenille luottamustoitesta maksettu palkkio.

TEYO kykenikin aktivoimaan rivijäseniään, vaikka vuonna 2011 aloitettu ainejärjestötoiminta jäi liikaa yksittäisten henkilöiden harteille. Opiskelijajäsenten valintaprosessia eri toimielimiin

kehitettiin läpinäkyvämpään ja demokraattisempaan suuntaan siten, että valinnat perustuisivat laajempaan osallistumiseen – eivät niinkään henkilökohtaisiin kontakteihin.

Yhteydet Teatterikorkeakoulun hallintoon ja henkilökuntaan pysyivät hyvinä ja mutkattomina. Rehtoria ja huoltopäällikköä tavattiin usein, opiskelijoiden palautteisiin suhtauduttiin asiallisesti ja niiden perusteella toteutettiin parannuksia. Maininnan arvoinen oli tilaisuus, jossa ylioppilaskunnalle esiteltiin rehtorin kyselyn tulokset ja niiden perusteella suunnitellut toimenpiteet.

Myös Suomen ylioppilaskuntien liittoon ja muihin ylioppilaskuntiin pidettiin tiiviimpää yhteyttä. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan TEYO

lausui kantansa SYL:n liittokokous- materiaaliin ja lähetti delegaation liittokokoukseen.

TEYO osallistui aktiivisesti Taideyliopiston rakentamiseen. Ylioppilaskunta antoi lausuntonsa Taideyliopistoa koskevasta esityksestä yliopistolain muuttamiseksi sekä Taideyliopiston johtosääntöluonnoksesta yhdessä Kuvataideakatemia ylioppilaskunnan kanssa. Lisäksi TeaKin opiskelijat olivat ahkerasti ehdottamassa sisältöpilottihankkeita. Tällaisia olivat esimerkiksi Vapaan taiteen tila sekä Taide rakenteiden välissä -hanke.

Suurin projekti oli TEYO:n, Kuvataideakatemia ylioppilaskunnan (KUVYO) ja Sibelius-Akatemia ylioppilaskunnan (SAY) yhdistymisen valmistelu Taideyliopiston ylioppilaskunnaksi. Työtä veti projektipäällikkö Saara Hyrkkö.

TEYO pyrki alusta asti avoimuuteen, luottamukseen perustuvaan yhteistyöhön ja uhkakuvien kitkemiseen. Asian tiimoilta järjestettiin

useita ideointi- ja keskustelutilaisuuksia, joiden pohjalta Taideylioppilaskuntaa valmistelemaan koottu Kuusikko-työryhmä luonnosteli toiminnan periaatteita. Ryhmässä TEYO:a edustivat Laura Lehtinen ja Eero Erkamo. Syksyllä järjestettiin Taideylioppilaskunnan ensimmäiset edustajistovaalit. Valituiksi tuli kuusi Teatterikorkeakoulun, kuusi Kuvataideakatemia ja yhdeksän Sibelius-Akatemia opiskelijaa. Puheenjohtajaksi valittiin eniten vaaleissa ääniä saanut Eero Erkamo.

Vuoden lopulla valmistui ehdotus Taideylioppilaskunnan alaisuudessa toimivan TEYO-jaoston toimintamalliksi. Malli huomioi TeaKin opiskelukäytäntöjen erityisyyden, mikä tuo haasteensa yhteisiin asioihin osallistumiseen.

Ylioppilaskunta haudattiin 11.12.2012 ravintolalaiva Wäiskissä. Paikalle oli kutsuttu TEYO:n vuoden 2012 aktiivitoimijat, yhteistyökumppanit sekä aikaisempia puheenjohtajia koko ylioppilaskunnan historian

ajalta. Aiempia puheenjohtajia saapui paikalle vain muutamia, mutta hautajaiset koettiin kuitenkin oivaksi tilaisuudeksi hahmottaa opiskelijatoiminnan muutoksia ja aikaansaannoksia vuosikymmenten ajalta. Järjestäjille jäi kytemään ajatus hieman laajemman joukon kokoontumisesta ja TEYO:n historian kirjoittamisesta tapaamisen ja muisteloiden pohjalta. ■

SIDOS-
RYHMÄT

Huipenuksena hilpeät hautajaiset

Vuosi 2012 huipentui loppusyksystä Teatterikorkeakoulun hautajaisiin. Opiskelijat ja henkilökunta sekä entistä korkeakoulun väkeä kokoontui kuuntelemaan Tuomari Nurmiota ja katsomaan tanssija-koreografi Reijo Kelan esityksiä. Kukat laskettiin Teatterikorkeakoulun arkulle.

Enemmän kuin maahan laskemisesta kyse oli kuitenkin ylösnousemuksesta, uuden alusta ja siirtymäriitistä kohti Taideyliopistoa. Sen käynnistymiseen valmistaudut-

tiin pitkin vuotta kutsumalla muun muassa Taideyliopiston sidosryhmiä erilaisiin tutustumis- ja tiedotustilaisuuksiin, aamiaiskeskusteluihin ja esityksellisiin iltoihin.

Taiteiden ja kulttuuri-instituutioiden välinen synergia muuttui toiminnaksi Studia Litteraria -luentosarjassa, joka toteutettiin yhteistyössä Suomen Kirjailijaliiton kanssa. Kyseessä oli harvinainen tapahtuma kahdestakin syystä. Vastaava luentosarja pidetään yleensä

”Pelkkää muistelua vuosi ei kuitenkaan ollut.

kymmenen vuoden välein ja Teatteri-korkeakoulussa se oli ensimmäinen suoraan kirjailijoihin kytkeytyvä kokonaisuus. Uraansa valottamassa, teoksiaan lukemassa ja niiden taustoista kertomassa ja keskustelemassa vieraili 18 kirjailijaa, niin nuorempaa kuin varttuneempaa polvea, kuten Anna-Leena Härkönen, Harri Tapper, Laila Hirvisaari, Ilpo Tiihonen ja Monika Fagerholm. Muutamille heistä talo oli tuttu omien opintojen ajoilta.



Liki traditioksi kehkeytnyt Perhepäivä järjestettiin lukuvuoden alkajaisiksi toista kertaa. Edellisen vuoden tapaan paikalle oli kutsuttu uusien opiskelijoiden omaisia tutustumaan tiloihin, korkeakoulun toimintaan ja henkilökuntaan. Tilaisuus päättyi lukuvuoden avajaisiin, jotka viimeisinä laatuaan olivat tavallistakin näyttävämmät sekä myös kevyesti osallistavammat. Yllätetyksi tuli jopa rehtori. Häneltä salassa kuulijakuntaa oli lappujen välityksellä ohjeistettu toimimaan rehtorin puheen aikana. Kun puheessa esiintyi sana ”Taideyliopisto”, yleisön oli niiattava. Puheen vaihtuessa ruotsiksi otti kukin askeleen eteenpäin.

Myös toinen sidosryhmätapahtuma jatkui suosittuna. Huhtikuussa järjestettyyn Pikkuvappuun kutsuttuina olivat myös alumnit.

Alumnitoiminta jatkui muutenkin vireänä ja löysi uusia muotoja. Tilaisuuksia järjestettiin sekä koulutusaloittain että suuremmille ryhmille. Entiset opiskelijat järjes-

täytyivät jo 2010 Teatterikorkeakoulun alumnit ry:ksi, joka jatkaa itsenäisenä yhdistyksenä myös Taideyliopiston aloittaessa. Vuoden 2012 alumnin tittelin saivat Teatteri Takomon taiteelliset johtajat Milja Sarkola ja Pauliina Feodoroff.

Syyskuussa puolensataa alumnia kutsuttiin viettämään yhteistä iltaa ja muistelemaan menneitä. Illan anti synnytti tukun mielenkiintoisia artikkeleita Teatterikorkea-lehden historianumeroon. Pelkkää muistelua vuosi ei kuitenkaan ollut. Katseet olivat jo tulevassa, kun alumnien kanssa käytiin keskustelua teatterin ja tanssin yleisistä tulevaisuuden näkymistä ja pohdittiin erityisesti koulutuksen kehittämistä.

Tulevaisuutta edusti myös valmistautuminen Helsingissä 2013 marraskuussa järjestettävään ELIA (European League of Institutes of the Arts) Leadership Symposiumiin. ■

C *case* HANKE TAIDEKIRJOITAMISESTA

Yksityishenkilöltä saadun merkittävän lahjoituksen avulla Teatterikorkeakoulussa käynnistettiin vuonna 2012 hanke, jonka tavoitteena on luoda pysyvät rakenteet taidekirjoittamisen koulutukselle.

Kansainvälisiä malleja hyödyntävälle, suomalaisen yhteiskunnan tarpeisiin luodulle mallille määriteltiin kaksi itsestä kokonaisuutta.

Luovan kirjoittamisen kokonaisuudessa opetetaan taideyliopistossa sekä luovaa kirjoittamista että taiteesta kirjoittamista. Samalla tutkitaan, miten kirjoittamisen opettaminen taideyliopistokontekstissa eroaa suomalaisten tiedeyliopistojen vastaavasta opetuksesta. Luova kirjoittaminen mielletään lähtökohtaisesti riippumattomaksi ja itsenäiseksi taidemuodoksi, jonka kehittyminen on itseisarvo. Siksi sille pyritään luomaan omaehtoiset ja itsenäiset

olosuhteet. Kokonaisuuden esikuvina ovat kirjoittajakoulutus sekä Yhdysvaltain kirjailijatyöpajoissa ja yliopistoissa että traditiokeskeisempi ns. eurooppalainen malli.

Toisessa, mediakirjoittamisen kokonaisuudessa, opetetaan käsikirjoittamisen muotoja ja sovelluksia eri välineissä. Lähtökohtana on aina taiteellinen substanssi. Henkilölle rakennetaan valmiuksia luovaan kirjoittamiseen eri välineille ja alustoille kuten verkkoon, peleihin tai osaksi muiden taiteenalojen teoksia. Lisäksi koulutukseen kuuluu mediaa ja taidetta käsittelevä kirjoittaminen tiedotusvälineille. Lajityyppinä ovat esimerkiksi asiateksti, kriitikit, tiedotus ja markkinointi.

Taidekirjoittamisen hankkeen uskotaan edistävän myös Taideyliopistossa tehtävää taiteen tutkimusta.

Hanketta hallinnoi TeaKin yhteisen opetuksen keskus. Suunnittelusta ja kehittämisestä vastaa draaman ja dramaturgian lehtori Jusa Peltoniemi ohjausryhmän kanssa. Ryhmään kuuluvat näytelmäkirjailija, professori Laura Ruohonen (TeaK), tutkijatohtori Risto Niemi-Pynttari (Jyväskylän yo), kirjailija, yliopisto-opettaja ja suunnittelija Niina Repo (Turun yo) sekä tutkija, FT Johanna Pentikäinen.

Vuonna 2012 taidekirjoittamisen hanke järjesti kolme työpajaa (proosa, pastissi, verkkokirjoittaminen) sisältäneen seminaarin sekä sarjakuvakäsikirjoittamisen kurssin. Lisäksi käynnistettiin kotimaan ja kansainväliset tahot kattava kartoitus. Suomessa läheisiä yhteistyötahoja olivat Turun ja Jyväskylän yliopistot. ■



TAIDE- YLIOPISTO

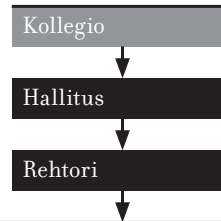
Teatterikorkeakoulusta tuli 1.1.2013 osa Taideyliopistoa, kun Kuvataideakatemia, Sibelius-Akatemia ja Teatterikorkeakoulu yhdistyivät. Vapaan taiteen yliopiston akatemit ovat koulutukselliselta sisällöltään ja kulttuuriselta painoarvoltaan yhdenvertaisia.

Opiskelijoita on yhteensä noin 2 100 ja henkilötövuosia noin 600. Ensimmäisenä rehtorina aloitti Tiina Rosenberg.

Taideyliopisto on suomalaisen taideperinteen vaalija ja tulevaisuuden taiteilijoiden lähtöalusta. Se kouluttaa taiteilijoita, joiden työskentely tuo yhteiskuntaan uusia näkökulmia, ajattelumalleja, hankausta ja elinvoimaa. ■



Organisaatio



HALLITUS

- Maria-Liisa Nevala
puheenjohtaja
- Nils Gesterberg
varapuheenjohtaja
- Eeva Anttila
- Iida-Maria
Heinonen
- Helena Hiilivirta
- Kimmo Karjunen
- Raija Koskivaara
- Tuomas Lehtonen
- Kirsi Monni

Koulutus ja
kehittämistiimi

Kokos Oy

Opetusneuvosto · Tutkimusneuvosto
· Rekrytointineuvosto

- Teatteritaiteen laitos (*Teta*)
- Tanssitaiteen laitos (*T*)
- Svenska institutionen för skådespelarkonst (*S*)
- Valo- ja äänisuunnittelun laitos (*VÄS*)
- Tanssi- ja teatteripedagogiikan laitos (*Peda*)
- Yhteisen opetuksen keskus (*Opek*)
- Esittävien taiteiden tutkimuskeskus (*Tutke*)

Hallinto- ja
tukipalveluyksikkö

- Hallintopalvelut
- Opinto- ja
tutkimuspalvelut
- Opetusteatteri
- Tekniset palvelut

TAIDE

TIEDE

JOHTO

- Paula Tuovinen
Rehtori
- Maarit Ruikka
Vararehtori
- Esa Kirkkopelto
Vararehtori
- Anne Craven
Hallintojohtaja
(1.4.2012 alkaen)

PROFESSORIT

- Eeva Anttila
Tanssipedagogiikka
- Annette Arlander
Esitystaide ja -teoria
- Dick Idman
*Ruotsinkielinen
näyttelijäntyö*

- Juhani Liimatainen
Äänisuunnittelu
- Kirsi Monni
Koreografia
- Esa Kirkkopelto
Taiteellinen tutkimus
- Kati Outinen
Näyttelijäntyö

- Maarit Ruikka
Ohjaajantyö
- Leena Rouhiainen
Taiteellinen tutkimus
(1.8.2012 alkaen)
- Laura Ruohonen
Dramaturgia

- Ari Tenhula
*Nykytanssin
tanssijäntyö*
- Markku Uimonen
Valosuunnittelu
- Vesa Vierikko
Näyttelijäntyö
(31.7.2012 asti)



TEATTERIKORKEAKOULU
TEATERHÖGSKOLAN

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu

Haapaniemenkatu 6
PL 20, 00097 Taideyliopisto

www.teak.fi

www.uniarts.fi

TEKSTIT: Pekka Vanttinen

TOIMITUS: Saija Aalto
ja Alina Savolainen

GRAAFINEN SUUNNITTELU:

Hahmo Design Oy

PAINO: Unigrafia Oy

ISSN: 1456-0828